

zaaknummer 2013 W 1118

Datum beslissing 29 juli 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam.

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens haar leven lid van de Congregatie Dominicanessen van Bethanië.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 20 maart 2014. Op 19 mei 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. M.C.J. Peters, advocaat te Arnhem.

Aan partijen is kennis gegeven dat de behandeling van de klacht zal plaatsvinden op 2 juli 2014, waarbij de Klachtencommissie zal zijn samengesteld uit de onder dit advies te noemen voorzitter, leden en griffier.

Op 30 juni 2014 heeft mr. S.S. van Gijn aan het Meldpunt kenbaar gemaakt niet langer als juridisch adviseur van klagster op te treden. Mr. S.S. van Gijn heeft verzocht de behandeling van de klacht aan te houden, zodat klagster in staat kan worden gesteld een andere juridisch adviseur in de arm te nemen. Het verzoek van mr. S.S. van Gijn is aanvankelijk akkoord bevonden. Tegen de beslissing om de behandeling van de klacht aan te houden, heeft mr. M.C.J. Peters, juridisch adviseur van de Congregatie, bezwaar gemaakt. Als gevolg hiervan heeft de voorzitter besloten dat de klacht van klagster in raadkamer behandeld zal worden op 2 juli 2014. Na kennisgenomen te hebben van het dossier, heeft de Klachtencommissie geen aanleiding gezien om de behandeling van de klacht aan te houden teneinde klagster in de gelegenheid te stellen een andere juridisch adviseur in te schakelen.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klagster werd op 10 à 11 jarige leeftijd door de Kinderbescherming uit huis geplaatst. Als gevolg daarvan kwam klagster in 1976 in [instelling]te [plaats] terecht. Bij de intake was aangeklaagde aanwezig. Klagster is ervan overtuigd dat aangeklaagde over een dossier over haar beschikte, waarin onder meer stond dat klagster door haar stiefvader was misbruikt. Aangeklaagde wist zodoende dat klagster uit een onveilige thuissituatie kwam, aldus klagster.

In [instelling] werd klaagster onder andere door aangeklaagde misbruikt. Dit misbruik bestond uit het stoppen van kaarsen in de vagina van klaagster en het betasten van haar vagina. Van klaagster werd verlangd dat zij op haar beurt de vagina van aangeklaagde betastte. Klaagster heeft daarnaast meerdere keren een bezemsteel in haar vagina gekregen.

Tijdens het douchen waren er altijd nonnen aanwezig die zich er niet voor geneerden aan de meiden te zitten terwijl andere toekeken.

Bij verzet werd klaagster met een mattenklopper geslagen. Ook kwam het voor dat zij aan haar haren de trap af werd gesleurd of als straf te werk werd gesteld in de keuken of de tuin.

Het misbruik zoals hiervoor omschreven had dagelijks plaats gedurende de periode van 1976 tot 1982.

2.2. Als gevolg van het misbruik door aangeklaagde heeft klaagster geen vertrouwen in zichzelf. Evenmin vertrouwt klaagster andere mensen. Zij heeft moeite met relaties. Klaagster heeft geen doorzettingsvermogen en maakt nooit iets af. Wat aangeklaagde haar destijds heeft aangedaan heeft klaagster nooit kunnen verwerken. Klaagster lijdt psychische schade.

Ook heeft klaagster een afkeer van het geloof gekregen, hetgeen zij jammer vindt.

2.3. Klaagster wenst erkenning te ontvangen voor hetgeen aangeklaagde haar heeft aangedaan. Daarnaast wenst klaagster met haar klacht steunbewijs te leveren voor eventueel andere klachten.

2.4 Bij brief van 18 juni 2014 heeft mr. Van Gijn o.a. een fotokopie overgelegd van een uittreksel uit de basisregistratie personen van de gemeente [plaats] overgelegd waarvan gedeelten zijn afgeplakt.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. *De advocaat van de Congregatie* heeft in haar schriftelijke reactie gesteld dat onderzoek is verricht naar het archief van de Congregatie. Dit heeft geen aanvullende informatie opgeleverd. Het archiefmateriaal is niet bewaard gebleven onder meer omdat de Dominicanessen hun werkzaamheden voor [instelling] in 1980 hebben gestaakt en [instelling] in 1982 is gefuseerd met [instelling] te [plaats]. Derhalve kan noch ontkend, noch bevestigd worden dat klaagster van 1976 tot 1982 in [instelling] verbleven heeft. Wel is bekend dat aangeklaagde tot 1980 werkzaam was als directrice van [instelling]. In 1980 zijn alle zusters uit [instelling] vertrokken.

Gedurende de jaren voorafgaand aan de fusie werd het werk van de zusters steeds meer overgenomen door leken. In de door klaagster genoemde periode waren er nog maar drie zusters werkzaam in [instelling].

Voorts heeft de advocaat van de Congregatie aangevoerd dat iedere vorm van steunbewijs ontbreekt. Dit is opmerkelijk, aangezien klaagster beweert dat het ging om ernstig seksueel misbruik over een groot aantal jaren, waarbij meerdere nonnen en meisjes betrokken waren, aldus de advocaat. Het is onaannemelijk dat alle meisjes die destijds in [instelling] hebben verbleven hun mond houden over wat zich daar volgens klaagster afspeelde.

Klaagster stelt op ongeveer 11-jarige leeftijd in [instelling] terecht te zijn gekomen. Dit lijkt niet te stroken met het beleid dat gevoerd werd. Volgens een geconsulteerde voormalig co-directrice waren de meisjes minimaal 13 jaar oud. Daarnaast waren er in die tijd geen zusters meer op de groepen. Zij waren vervangen door leken.

Samenvattend wordt verzocht de klacht van klaagster ongegrond te verklaren voor zover haar klacht ziet op seksueel misbruik en wordt verzocht dat de Klachtencommissie zich onbevoegd verklaart terzake het fysieke geweld waarover geklaagd wordt, dan wel ook dit deel van de klacht ongegrond te verklaren.

Bij brief van 30 juni 2014 heeft mr. Peters een volledig uittreksel uit de basisregistratie personen van de gemeente [plaats] overgelegd en verzocht klaagster te veroordelen in de proceskosten.

4. De beoordeling

Het fysieke geweld

4.1. Ten aanzien van het fysieke geweld waarover klaagster klaagt is de Klachtencommissie niet bevoegd te oordelen. Fysiek geweld, los van enige seksuele handelingen, valt niet onder de reikwijdte van de Procedure op basis waarvan de Klachtencommissie adviseert. Om die reden zal de Klachtencommissie de klacht van klaagster ten aanzien van het gestelde fysieke geweld niet-ontvankelijk verklaren.

Het seksueel misbruik

4.2. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.3. Niet ter discussie staat dat een aantal door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure. Dit betreft de volgende handelingen:

- het inbrengen van kaarsen en/of een bezemstok in de vagina van klaagster
- het betasten van de vagina van klaagster
- het door klaagster laten betasten van de vagina van aangeklaagde.

4.4. Voor een gegrond verklaring van een klacht is het essentieel dat feiten en omstandigheden aan het licht komen die de klacht van klaagster in voldoende mate kunnen ondersteunen. In de onderhavige zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de klacht van klaagster dat zij door aangeklaagde seksueel is misbruikt voldoende kunnen ondersteunen.

Ter onderbouwing van haar klacht heeft klaagster –onder meer– een Uittreksel uit de Basisadministratie personen overgelegd, waaruit zou volgen dat klaagster vanaf 8 december 1975 woonachtig was in [plaats]. Dit betreft evenwel een summier uittreksel en geeft geen totaalbeeld van de inschrijvingen in de Gemeentelijke Basisadministratie van klaagster. Door de advocaat van de Congregatie is eveneens een Uittreksel uit de Basisadministratie personen overgelegd. Dit betreft een volledig overzicht van alle adressen van klaagster. Hieruit volgt

dat klaagster van 2 november 1981 tot 27 april 1982 in [plaats] ingeschreven heeft gestaan. In de periode daarvoor stond klaagster in [plaats] ingeschreven. De Klachtencommissie stelt dan ook vast dat klaagster een aanzienlijk kortere periode in [instelling] heeft verbleven dan uit het klaagschrift naar voren komt. In dit verband merkt de Klachtencommissie vervolgens op dat alle Dominicanessen in 1980 uit [instelling] zijn betrokken. Aangeklaagde zelf nam op 1 oktober 1980 afscheid.

Gelet op het voorgaande moet worden geconcludeerd dat klaagster niet gelijktijdig met aangeklaagde in [instelling] aanwezig is geweest en derhalve niet door aangeklaagde seksueel misbruikt kan zijn.

Aan een verdere bespreking van de klacht komt de Klachtencommissie dan ook niet toe.

4.5. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klaagster heeft gesteld geen bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard.

4.6 De Klachtencommissie merkt op dat de Procedure geen veroordeling in proceskosten kent, zodat daarvan ook geen sprake kan zijn.

5. Het advies

De Klachtencommissie verklaart de klacht van klaagster niet-ontvankelijk ten aanzien van het gestelde fysieke geweld.

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie Dominicanessen van Bethanië de klacht betreffende seksueel misbruik niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 29 juli 2014 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.